

[innovatieagroennatuur.nl](http://www.innovatieagroennatuur.nl)

Innovatie Agro & Natuur | Het nieuwe voedselcollectief: Consument is baas van eigen boerderij

4-5 minutes

Wat drijft mensen om hun eten rechtstreeks bij de boer te gaan kopen? Of, sterker nog, voor dit doel een collectief te starten? In een korte serie onderzoekt Sandra van Kampen (adjunct-directeur bij [Urgenda](#)) deze zomer dit fenomeen. Zij probeert er achter te komen wat maakt dat boer en consument elkaar vertrouwen. Hoe ver kun je gaan in je drang om de voedselketen te vernieuwen? Ver, zo blijkt. Geert van der Veer bedacht het concept 'Herenboeren' waarbij de voedselketen radicaal is omgedraaid. Consumenten eten niet meer wat de winkel in de schappen legt. Nee, de boer gaat produceren wat de consument verlangt en krijgt daarvoor dus gewoon een salaris van diezelfde klant. Reeds 83 toezeggingen van gezinnen verzamelde hij, die samen met hem in Boxtel hun eigen boerderij willen beginnen en bereid zijn daar 2.000 euro voor in te leggen. Op 12 andere plekken in Nederland willen ze ook met Herenboeren aan de slag. Zo groot is dus het verlangen om grip te krijgen op de voedselketen. "Mijn opa was boerenknecht en melkboer", vertelt Geert bij een kop cappuccino op station Den Bosch. "En zelf heb ik een hele traditionele landbouwopleiding gehad aan de HAS. Ik heb veel bedrijven geadviseerd en veel vernieuwende bedrijfseconomische concepten op poten gezet. Maar ik bleef me maar

verbazen over hoe wij de keten hebben ingericht: zo irrationeel. Boeren leven niet van de verkoop van voedsel, ze leven van de hypotheek die ze op hun nieuwe stal hebben gekregen in de hoop dat het bedrijf bij verkoop veel geld opbrengt. Tegelijk is er een markt voor goed voedsel. Maar boeren gaan daar niet op in. Er is sprake van een hele grote mismatch op de voedselmarkt.”

Hoe moet het dan wel? Die vraag bleef Van der Veer bezig houden. Zou je ook van mond tot grond kunnen redeneren? Dat je doel is gezond en kwalitatief goed eten te krijgen en niet om er geld aan te verdienen? Hij bleef maar haken op de cijfers. “Van elke euro die een consument nu uitgeeft bij de supermarkt, komt er grofweg 15% bij de primaire producent terecht. Dat betekent dat er 85 cent nodig is om het product van grond tot mond te brengen. Ik ben het gaan omkeren. Hoeveel grond heb je nodig om 500 mensen te kunnen voeden? Ik heb het honderd keer opnieuw berekend en met veel experts gepraat, maar kwam steeds weer tot dezelfde conclusie. Op twintig hectare kunnen we voor 25 euro per huishouden per week voor 500 mensen (200 huishoudens) eten produceren. Niet alles uiteraard, maar zo’n 60% van het winkelwagentje. En de boer houdt er een leuk salaris aan over: 45.000 bruto per jaar. Dat verdienen de meesten op dit moment niet.”

“Waarom hebben we het zo ingewikkeld gemaakt?” vraag ik mij af bij het horen van Geerts verhaal. Is voedsel niet eigenlijk een grondrecht, in plaats van de handelswaar, luxeartikel of identiteitsonderdeel die we er nu van gemaakt hebben? En is zo’n eigen boerderij op de schaal van Amsterdam ook nog te realiseren? Ik heb niet de illusie dat dit een

oplossing wordt voor heel Nederland. We kunnen ook niet 100% zelfvoorzienend worden in voedsel. Dan zouden we alle koffie, noten, rijst en chocola van het menu moeten schrappen. En tegelijkertijd produceren we varkensvlees, melk en groenten voor grote delen van Europa. Maar zo'n boerderij waar consumenten eigenaar van zijn als ultieme zet om de macht in de voedselketen weer terug te pakken, vind ik een zeer aansprekend plan. Ik geloof dat niches de wereld op zijn kop kunnen zetten en werk er graag aan mee. Welke experts komen nog meer aan boord?

Zie ook:

<https://www.facebook.com/herenboeren> en www.herenboeren.nl.

Deze blog is eerder gepubliceerd op de site hetkanWel.nl.